

Asia: VN/26756/2021

Hallituksen esitys sote-uudistuksen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1) Potilastietojen käsittely Uudellamaalla

Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokous 18.1.2022 §10, Anneli Lehtimäki:

Satakunnan hyvinvointialueella ei ole lausuttavaa asiaan.

2) Kuntien mahdollisuus myydä tukipalveluja hyvinvointialueelle

Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokous 18.1.2022 §10, Anneli Lehtimäki:

Lakiluonnoksessa on esitetty, että hyvinvointialue voi ostaa kunnilta tukipalveluita, jos kunta on tuottanut niitä sosiaali- ja terveydenhuoltoon ennen uudistuksen voimaantuloa. Tukipalveluiden ostaminen on sidottu hankintalain 26 §:n mukaiseen EU kynnysarvoon. Kynnysarvo on vuonna 2021 214 000 euroa. Kynnysarvon johdosta tukipalveluiden hankinta on mahdollista hyvin rajallisissa kohteissa ja koskee pientä volyymia esim. ateria- ja puhtauspalveluissa.

Väliaikainen valmistelutoimielin toteaa, että sinällään pidetään hyvänä lakiesityksen suomaa mahdollisuutta tukipalveluiden ostoon kunnilta yhtiöittämisjärjestelyjen selvittelyyn vuoden määräajaksi, joskin sen käyttöala on kynnysarvon johdosta marginaalinen tukipalveluiden operatiivisessa toiminnassa.

Lakiluonnoksen yhteydessä tulee huomata, mitä on säädetty henkilöstön siirtymisestä hyvinvointialueen palvelukseen lain 18 § 2 mom:ssa. Jos henkilön työtehtävistä puolet tai yli kohdistuu sosiaali- ja terveydenhuoltoon tai pelastustoimeen, siirtyy henkilö hyvinvointialueen palvelukseen. Lakiesityksessä ei ole tuotu esiin kahden säädöksen mahdollista kollisiota. Työnantajalla luonnollisesti on mahdollisuus vaikuttaa työtehtävien jakautumiseen kunnan toiminnoissa siten, ettei siirtyminen hyvinvointialueelle tule kyseeseen.

Satakunnan Hyvinvointialueen valmistelu tukipalveluiden osalta on aikataulun johdosta ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi perustunut siihen, että hyvinvointialue tuottaa pääosin itse tarvittavat ateria- ja puhtauspalvelut. HR:n osalta palkanlaskenta ja ICT ja osaksi myös talouden osalta tukipalvelut on suunniteltu tuotettavaksi in-house yhtiön toimesta.

3) Väliaikaisen toimielimen oikeus saada sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja

Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokous 18.1.2022 §10, Anneli Lehtimäki:

Satakunnan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan esitetyt muutokset ovat tarpeellisia. Erityisesti niiltä osin, jossa ehdotetut muutokset selkiyttävät voimaannpanolain 26§ ja 13§ pykälää koskien sopimusten siirtoa.

4) Ensihoitokeskuksen tehtävät lääkärihelikopteritoimintaan liittyen

Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokous 18.1.2022 §10, Anneli Lehtimäki:

Lääkärihelikopterit FH20 (Turku), FH30(Tampere) ja tuleva Seinäjoen FH-kopteri tavoittavat Satakunnan hyvinvointialueen äärialueet noin 30 minuutissa, mikäli lentosää sallii lentämisen. Länsirannikolla on sääolosuhteista johtuen paljon päiviä jolloin helikopterille ei ole lentosäää, jolloin FH-yksiköt toimivat maa-ajoneuvoilla, joilla ei ole tarkoituksenmukaista lähteä tavoittamaan potilasta Satakunnan alueelta.

Satakunnan hyvinvointialueen suurimman asukaskeskittymän eli Porin seudun tavoittamisviiveet FH-koptereille ovat erittäin pitkät. Perustuslailliset oikeudet yhdenvertaiseen ensihoitoon eivät siis toteudu Satakunnan suurimman asukaskeskittymän noin 100 000 asukkaan osalta.

Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella toimii Suomen toiseksi vanhin ensihoidon lääkäriyksikkö, jonka kustannuksista vastaa Satakunnan sairaanhoitopiiri ja toimintaa avustaa tukiyhdistys. Valtion tulee osallistua Satakunnan hyvinvointialueen ensihoitolääkäratoiminnan kuluihin, koska lääkärihelikopteritoiminnalla ei tulevaisuudessakaan pystytä vastaamaan ensihoitolääkäritarpeeseen Porin seudulla.

Satakunnan lääkäriyksikön tulee tulevaisuudessa olla kiinteämpi osa TYKS:n erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen toimintaa siten, että tasalaatuiset ensihoitolääkärikonsultaatiot ovat saatavissa koko erityisvastuualueella 24/7, ja lääkäri työvoiman suhteen toteutetaan työnkiertoa eri yksiköiden välillä.

Erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen ja ensihoitolääkäreiden tulee kehittää integraatiota koko erityisvastuualueen kotiin annettavien palveluiden sekä kiireettömien ensihoitotehtävien hta (hoidon tarpeen arvio) -toiminnan kanssa.

5) Muut esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset

Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen kokous 18.1.2022 §10, Anneli Lehtimäki:

1)Ympäristöterveydenhuollon siirtoon liittyvään säännökseen: Satakunnan hyvinvointialueella ei ole lausuttavaa asiaan.

2)Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa koskevaa sääntelyyn:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain 36 §:n 3 momentin kohtaa 7 siten, että yhteistyösopimuksessa on sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta, sen strategisesta suunnitelmasta ja toteuttamisessa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain 32 §:n 3 momenttia siten, että hyvinvointialue osallistuu kansalliseen ja alueelliseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen 36 § :ssä tarkoitetun yhteistyöalueen koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan strategisen suunnitelman mukaisesti ja toimii yhteistyössä kuntien sekä koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa harjoittavien organisaatioiden kanssa.

Tulevien hyvinvointialueiden toiminnan kehittämisen, kehittymisen ja elinvoiman kannalta on välttämätöntä, että jokaisella hyvinvointialueella on oikeus ja velvollisuus toteuttaa TKIO-toimintaa, joka tulee mahdollistaa ohjaamalla siihen myös rahoituskehystä. Ehdotettu lakimuutos ja mahdollinen TKIO-toimintaa koskevaa erillislaki ovat mahdollisuus tehdä TKIO-toimintaa näkyväksi osana palveluiden järjestämisen- ja tuottamistehtävää. Velvoitteet tehdä yhteistyötä niin kansallisesti ja yhteistyöalueen sisällä kuin kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa eivät ole ristiriidassa Satakunnan intressien kanssa, sillä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäjät ja palvelutuottajat tekevät jo nyt laaja-alaista strategista ja toiminnallista yhteistyötä eri tahojen kanssa. Myös meneillään olevassa hyvinvointialueen suunnittelussa ja toimeenpanossa erilaiset kumppanuudet on huomioitu vahvasti.

Kuitenkin lainsäädännössä on huomioitava, ettei TKIO-toimintaa voi ulkoistaa. Jokaiselle hyvinvointialueelle tulee taata riittävät omat TKIO-resurssit ja autonomia, mikä mahdollistaa myös ketterän kehittämisen, uusien innovaatioiden synnyn ja osajien saamisen alueille. Siksi yhteistyöalueen sopimusta koskevien säännösten tuleekin olla mahdollistavia, ei poissulkevia, siten, että hyvinvointialueilla on mahdollisuus aitoon sopimiseen strategisista linjauksista ja keskinäisestä työnjaosta. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävien roolia ei tule säätää määrääväksi suhteessa muihin hyvinvointialueisiin, vaan lainsäädännön on tuettava aitoa vuoropuhelua ja tasa-arvoista kumppanuutta hyvinvointialueiden välillä.

3)Asiakirjojen siirtoa ja valtionavustuksien takaisinperintää koskevat muutokset:

-Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että voimaanpanolain 68 §ää muutetaan niin, että valtionavustusten takaisinperinnästä luopuminen koskee rakennusten lisäksi myös kalustoa ja muuta irtainta omaisuutta. Koska pelastuslaitoksissa merkittävä osa valtionavustuksista kohdistuu

kalustoon ja muuhun irtaimeen omaisuuteen, muutos on Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen näkökulmasta kannatettava, eikä asiaan ole erityistä lausuttavaa.”

-Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että voimaanpanolain 64 §ää muutetaan niin, että myös pelastustoimen asiakirjat siirtyvät hyvinvointialueelle kuten sosiaali- ja terveystoimen asiakirjat. Muutos on Satakunnan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen näkökulmasta kannatettava, eikä asiaan ole erityistä lausuttavaa.

4) Neuvottelukuntien toimikauteen: Satakunnan hyvinvointialueella ei ole lausuttavaa asiaan.

Aro-Heinilä Asko
Satakuntaliitto

Lehtimäki Anneli
Satakuntaliitto - Satasote; Satakunnan hyvinvointialueen väliaikainen
valmistelutoimielin